

Cyber bullying ή ηλεκτρονικός εκφοβισμός

Μια νέα μορφή εφηβικής παραβατικότητας και
τρόποι αντιμετώπισης

Θώμη Τσομπανίδου, εκπ/κός ΠΕ 05
Υπεύθυνη Συμβουλευτικού Σταθμού Νέων ΔΔΕ Αρκαδίας

Σχολικός εκφοβισμός(school bullying), θυματοποίηση (victimization)

- Εσκεμμένη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά με στόχο την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους εντός και εκτός σχολείου.

Εκδηλώνονται με:

- Φραστικές επιθέσεις
- Βρισιές, προσβολές
- Απειλές, εκβιασμούς
- Αποκλεισμό από παρέες, ομαδικά παιχνίδια, κοινωνικές δραστηριότητες.
- Χειρονομίες, σπρωξιές ξυλοδαρμούς
- Καταστροφή προσωπικών αντικειμένων, κλοπές
- Επιθέσεις με όπλα ή αντικείμενα
- Κακοποίηση

ΛΕΚΤΙΚΟΣ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

ΣΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Το προφίλ των παιδιών που ασκούν ή δέχονται εκφοβισμό

Το παιδί- Θύμα

- Διαφέρει από την ομάδα
- Έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση, συναισθηματικές δυσκολίες, αίσθημα μοναξιάς
- Παρουσιάζει άρνηση για το σχολείο και χαμηλές επιδόσεις
- Αποφεύγει τα διαλείμματα και τις σχολικές δραστηριότητες
- Εμφανίζει αδυναμία να αναλάβει ευθύνες και να συνάψει διαπροσωπικές σχέσεις στο μέλλον

Το παιδί-θύτης

- Έχει ανάγκη να ακουστεί, να αποδείξει την ισχύ του
- Γίνεται αντιδραστικό, δεν σέβεται σχολείο και εκπαιδευτικούς
- Έχει διογκωμένη αυτοεικόνα, παρορμητισμό, απόλυτη έλλειψη ενσυναίσθησης
- Συχνά είναι το ίδιο θύμα βίας
- Έχει αυξημένα ποσοστά μελλοντικής παραβατικότητας και εμπλοκής με το νόμο

Ηλεκτρονικός εκφοβισμός

- Ο εκφοβισμός και η επιθετική συμπεριφορά που ασκείται μέσω των ηλεκτρονικών συσκευών
- Εμφανίστηκε με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και την διαρκή ενασχόληση των νέων με τα ηλεκτρονικά μέσα.
- Ο Θύτης **επιτίθεται** στο θύμα με e-mail, αποστολή μηνυμάτων, τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοχώρους και blogs.

Το cyber bullying περιλαμβάνει:

- Επαναλαμβανόμενη αποστολή απειλητικών, υβριστικών ηλεκτρονικών ή τηλεφωνικών μηνυμάτων
- Ο θύτης χρησιμοποιεί ψευδή στοιχεία ή κάνει χρήση ονόματος άλλου χρήστη(κλοπή ταυτότητας)
- Διαδίδει φήμες και ψέματα στις διαδικτυακές συνομιλίες(chatrooms)

Σελίδες κοινωνικής δικτύωσης: facebook, twitter...

- Ψεύτικα προφίλ
- Ανάρτηση ψευδών στοιχείων
- Προσωπικές πληροφορίες, δυσάρεστες φωτογραφίες, μαγνητοσκοπημένο υλικό
- Αποστολή σε πολλούς παραλήπτες
- Ιστοσελίδες με μηνύματα μίσους
- Λαθραία είσοδος σε προσωπικούς διαδικτυακούς λογαριασμούς

Ηλεκτρονική παρενόχληση με τα κινητά τηλέφωνα

- Τηλεφωνικές κλήσεις
- Αποστολή sms ή mms με προσβλητικό ή ρατσιστικό κείμενο
- Φωτογραφίες με βίαιο περιεχόμενο
- Φωτογραφίες παιδιών που κακοποιούνται

Happy slapping

Φωτογράφιση ή βιντεοσκόπηση σκηνών παρενόχλησης και η ανταλλαγή αυτών των σκηνών μέσω των κινητών τηλεφώνων

Όροι για τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό

- **Flaming** (στην πυρά): διαδικτυακές διαμάχες μηνυμάτων με επιθετικό περιεχόμενο.
- **Harassment** (παρενόχληση): μηνύματα με υβριστικό περιεχόμενο.
- **Cyber stalking**: μηνύματα με απειλητικό περιεχόμενο, το θύμα ανησυχεί για την ασφάλεια του.
- **Denigration (δυσφήμιση)**: δημοσιοποίηση ψευδών φημών ή προσωπικών πληροφοριών
- **Exclusion (εξοστρακισμός)**: αποκλεισμός κάποιου από μια διαδικτυακή ομάδα, ή από διαδικτυακό παιχνίδι.
- **Trolling**: προκλητικά μηνύματα που προκαλούν σύγκρουση.
- **Impersonation (χρήση προσωπικού λογαριασμού)**: είσοδος σε διαδικτυακό λογαριασμό, δημοσιοποίηση σχολίων, προβλήματα και παρεξηγήσεις στις σχέσεις του ατόμου.
- **Outing** (δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν την σεξουαλική προτίμηση)
- **trickery (εμπαιγμός)**: δημοσιοποίηση πληροφοριών χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου.

Συνέπειες για το θύμα

- Έντονο συναισθηματικό στρες
- Ψυχικές διαταραχές
- Κατάθλιψη
- Αυτοτραυματισμός
- Αυτοκτονία
- Για το θύμα ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός κλιμακώνεται σε **διαδικτυακό κυνηγητό**

Ο θύτης

- Κρατά την ανωνυμία του
- Έχει περιορισμένες πιθανότητες να τιμωρηθεί
- Δεν έχει τον περιορισμό της φυσικής δύναμης, του φύλου, της ηλικίας
- Έφηβοι με το προφίλ του θύματος γίνονται θύτες

Όταν μιλούν οι αριθμοί...

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **10-15%** των μαθητών είναι **θύματα**
- **5-10%** των μαθητών είναι **θύτες**
- **4%** των μαθητών αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα εκφοβισμού
- Ένα μεγάλο ποσοστό εφήβων που δέχονται εκφοβισμό **δεν το καταγγέλλουν**

Έρευνα του μη κερδοσκοπικού οργανισμού «Νέοι Ευρωπαίοι Οργανωμένοι Ικανοί»

Δείγμα 422 παιδιών 13-18 ετών :

275 αγόρια & 147 κορίτσια

- 16% των αγοριών και 22% των κοριτσιών υπήρξαν θύματα κυβερνοεκφοβισμού
- 32% είδαν δημοσιευμένες προσωπικές φωτογραφίες στο διαδίκτυο
- 11% δέχτηκαν λεκτικό εκφοβισμό με αποκάλυψη προσωπικών πληροφοριών

Μερικοί ακόμη αριθμοί...

- **3,5%** δέχτηκαν εκφοβισμό με χυδαίο λεξιλόγιο και ύβρεις
- **10% των αγοριών** έχουν ασκήσει **εκφοβισμό** μέσω Internet ή άλλων τεχνολογιών
- **42% γνωρίζουν** κάποιον ή **έχουν ακούσει** για κάποιον γνωστό που έχει πέσει **θύμα ηλεκτρονικού εκφοβισμού**

Τρόποι αντιμετώπισης

- Αναγκαία η κινητοποίηση όλων των φορέων κοινωνικοποίησης: οικογένεια, σχολείο, κοινωνία
- Πρόληψη: ενημέρωση, ευαισθητοποίηση
- Εντοπισμός, παρέμβαση
- Αντιμετώπιση των κρουσμάτων

Ο έφηβος

- Δεν απαντά σε e-mail ή σε δημοσιεύσεις
- Δεν συνομιλεί σε chat rooms με το θύτη
- Αδιαφορεί και ζητά τη βοήθεια ενήλικα
- Κρατά αποδεικτικά της δράσης(ημέρα, ώρα ,ηλεκτρονική διεύθυνση)
- Προστατεύει τα προσωπικά του δεδομένα
- Δεν ανεβάζει πληροφορίες ή φωτογραφίες για τον ίδιο και την οικογένειά του
- Αλλάζει e-mail, κατεβάζει τη σελίδα κοινωνικής δικτύωσης και δημιουργεί νέα
- Επικοινωνεί άμεσα με τις αρμόδιες αρχές

Οι έφηβοι μπορούν να βοηθήσουν

- Αρνούνται να στείλουν μηνύματα εκφοβισμού
- Προτρέπουν τους φίλους τους να σταματήσουν να το κάνουν
- Αναφέρουν το γεγονός σε ενήλικα της εμπιστοσύνης τους

Οι γονείς

- Ενημερώνονται
- Ενημερώνουν τα παιδιά τους
- Έχουν την εποπτεία και ασκούν έλεγχο στις δραστηριότητες των παιδιών στο internet
- Κάνουν την πλοήγηση στο internet οικογενειακή υπόθεση
- Καθησυχάζουν το παιδί- θύμα και το αποτρέπουν από το να εκδικηθεί

Το σχολείο

- Ενημερώνει τους μαθητές και προωθεί την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου
- Δίνει οδηγίες για την αντιμετώπιση τέτοιας συμπεριφοράς
- Εντοπίζει και στηρίζει πιθανά θύματα ηλεκτρονικού εκφοβισμού
- Συνεργάζεται με τις τοπικές αρχές και την αστυνομία για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση κρουσμάτων
- Θέτει κανόνες και προάγει τον διάλογο σαν μέσο επίλυσης διαφορών
- Προωθεί τη συλλογικότητα με ομαδικές εργασίες και ελαχιστοποιεί τον κοινωνικό αποκλεισμό

Διαδίκτυο: αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των νέων

- Χρέος των ενηλίκων να οχυρώσουν παιδιά και εφήβους ώστε να συμμετέχουν με ασφάλεια στις διαδικτυακές κοινότητες.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- Για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο

www.saferinternet.gr

- Για καταγγελίες παράνομου περιεχομένου
στο Διαδίκτυο

www.safeline.gr

- **ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ**

τηλ.:211 9558450

e-mail: report@safeline.gr

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΩ

Μονάδα Εφηβικής Υγείας

800 11 800 15

Γραμμή χωρίς χρέωση

- Τμήμα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

της Ελληνικής Αστυνομίας

τηλ: 210 6476464

για βλαβερό ή παράνομο περιεχόμενο στο Internet.

...και σε τοπικό επίπεδο:

- Συμβουλευτικός Σταθμός Νέων
της Δ.Δ.Ε Αρκαδίας

Τηλ: 2710 230793

e-mail: ypssn@dide.ark.sch.gr